

Lietuvos Respublikos Seimui

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

VALSTYBINIO AUDITO IŠVADA

2023 m. rugsėjo 29 d. Nr. FAE-4

Vilnius

SĄLYGINĖ NUOMONĖ DĖL VALSTYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO

Mes atlikome 2022 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio auditą.

Mūsų nuomone, išskyrus mūsų išvados skyriuje „Pagrindas pareikšti sąlyginę nuomonę dėl valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio“ apibūdintų dalykų poveikį, 2022 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą įtrauktį į valstybės grupę viešojo sektoriaus subjektų 2022 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, 2022 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus.

PAGRINDAS PAREIKŠTI SĄLYGINĘ NUOMONĘ DĖL VALSTYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO

Nustatėme finansinės būklės, veiklos rezultaty, grynojo turto pokyčių ir pinigų srautų ataskaitų duomenų reikšmingų iškraipymų (detali informacija ataskaitos 1 skyriuje, 1 lentelėje), kuriuos lėmė iškraipymai žemesniojo konsolidavimo lygio viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkiniuose (87-iems (iš 572) audituotiems subjektams teikti pastebėjimai) ir iškraipymai atliekant konsolidavimo procedūras (ataskaitos 1 skyrius, 11 psl.):

- 1) 97,48 proc. (11 462,37 mln. Eur) mokesčių pajamų ir su jomis susijusių gautinų ir mokėtinų sumų teisingumo negalime patvirtinti. Aplinkybės Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fonde, susijusios su apskaitai tvarkyti naudojamų informacinių sistemų trūkumais, ir 2022 metais liko nepakitusios;
- 2) apie 2 proc. (588,01 mln. Eur) žemės vertės – miško žemės – teisingumo negalime patvirtinti, nes Aplinkos ministerijos apskaitoje sudarant finansines ataskaitas nepatikslinga žemės tikroji vertė, žemės sklypai apskaitoje sudubliuoti, netinkamai atlikta žemės sklypų inventORIZACIJA;
- 3) 383,41 mln. Eur ilgalaikio finansinio turto negalime patvirtinti, nes Aplinkos ministerija JESSICA kontroliuojančiojo ir JESSICA II fondų fondų finansinius duomenis atskleidžia neteisingai;

- 4) 68,80 mln. Eur turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto duomenys neteisingi, nes trijų viešojo sektoriaus subjektų finansinės apskaitos tvarkymo procesai ir ūkinių operacijų registravimas neatitinka Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo ir viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų reikalavimų. Iš jų dviejų – duomenys nepatikimi antrus metus;
- 5) 51,39 mln. Eur padidintas rezervas, nes Aplinkos ministerijos apskaitoje 2022 m. įsigyti medynai, esantys 476 vnt. miškų ūkio paskirties žemės sklypuose, registruoti ne tikrąja verte, registruojama pirminio pripažinimo metu, o per tikrosios vertės pokytį, registruojamą įvertinus turtą sudarant finansines ataskaitas.

Auditą atlikome pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, kurie apima tarptautinius audito standartus. Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už auditą“. Esame nepriklausomi nuo audituojamo subjekto pagal Valstybės kontrolės darbuotojų etikos kodeksą ir laikėmės kitų šiame kodekse nustatytų etikos reikalavimų.

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų sąlyginei nuomonei dėl valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio pagrįsti.

SĄLYGINĖ NUOMONĖ DĖL VALSTYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO

Mes atlikome 2022 metų valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų auditą.

Mūsų nuomone, išskyrus mūsų išvados skyriuje „Pagrindas pareikšti sąlyginę nuomonę dėl valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio“ apibūdintų dalykų poveikį, 2022 metų valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.

PAGRINDAS PAREIKŠTI SĄLYGINĖ NUOMONĖ DĖL VALSTYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO

Nustatėme valstybės biudžeto išlaidų plano vykdymo 2022-12-31 ataskaitos (pagal ekonominę klasifikaciją) (forma Nr. 5) duomenų reikšmingų iškraipymų (detali informacija ataskaitos 3 skyriuje, 22 psl.) – reikšminga išlaidų darbo užmokesčiui, prekių ir paslaugų, ilgalaikio turto, atsargų įsigijimui ir pan. dalis – 1 278,07 mlrd. Eur (7,42 proc. visų asignavimų) – suplanuojama ir atskleidžiama netinkamame valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnyje.

Auditą atlikome pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, kurie apima tarptautinius audito standartus. Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už auditą“. Esame nepriklausomi nuo audituojamo subjekto pagal Valstybės kontrolės darbuotojų etikos kodeksą ir laikėmės kitų šiame kodekse nustatytų etikos reikalavimų.

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų sąlyginei nuomonei dėl valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pagrįsti.

PABRĖŽTINI DALYKAI DĖL VALSTYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO

Atkreipiame dėmesį į pastebėjimą, kuris neturi įtakos nuomonei, tačiau yra svarbus. Valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio aiškinamajame rašte nurodyta, jog asignavimų planas 2022 m. padidintas 1 343,3 mln. Eur (2021 m. buvo 145,9 mln. Eur). Biudžeto sandaros įstatymas leidžia tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytiems tikslams valstybės vardu pasiskolintas lėšas naudoti viršijant Seimo patvirtintas bendras asignavimų sumas, tačiau Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad „įstatymas gali būti keičiamas tik įstatymu“; „Konstitucijoje įstatymų leidybos delegavimas nenumatytas“; „pagal Konstituciją Vyriausybei <...> nesuteikiama galių pačiai pakeisti biudžetą“ (ataskaitos 3 skyrius, 22 psl.).

VADOVYBĖS ATSAKOMYBĖ UŽ VALSTYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINIUS

Lietuvos Respublikos finansų ministras yra atsakingas už valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus bei valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą. Už žemesniojo lygio ataskaitų rinkinių sudarymą atsakingi asignavimų valdytojai ir ministrų valdymo sričių įstaigų, vykdančių atitinkamo asignavimų valdytojo programas, vadovai.

AUDITORIAUS ATSAKOMYBĖ UŽ AUDITĄ

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar valstybės 2022 metų konsoliduotosios finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, o ne garantija, kad reikšmingą iškraipymą, jeigu jis yra, visada galima nustatyti auditu, kuris atliekamas pagal tarptautinius audito standartus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Iškraipymai, kurių gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ir biudžeto vykdymo ataskaitomis.

Išsamesnis auditoriaus atsakomybės apibūdinimas pateiktas Valstybės kontrolės interneto tinklalapyje (<https://www.valstybeskontrolė.lt/LT/Post/15708>). Šis apibūdinimas yra sudedamoji auditoriaus išvados dalis.

Valstybinio audito išvadą teikiame kartu su valstybinio audito ataskaita ir pridėdami audituotus valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius.

Valstybės kontrolierius

Mindaugas Macijauskas